

סימן א. בדין פת שנאפתה בתנור שלא צונן, כו"ב – כו"ב

- א. תנו רבנן: תנור שחסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם, חדש – יותץ, ישן – יוצץ. אפה בו את הפת, רבי אומר: הפת אסורה, וחכמים אומרים: הפת מותרת. בישלה על גבי גחלים – דברי הכל מותר...
 ב. בישלה על גבי גחלים – דברי הכל הפת מותרת. (אמר) רב יהודה אמר שמואל, זרבי חייא בר אשי אמר רבי יוחנן; חד אמר: לא שנו אלא גחלים עוממות, אבל גחלים לוחשות – אסורין. וחד אמר: אפילו גחלים לוחשות נמי מותרין.
 ג. בשלמא למאן דאמר לוחשות אסורין – משום דיש שבח עצים בפת. אלא למאן דאמר אפילו לוחשות מותרות – פת דאסר, דיש שבח עצים בפת, לרבי היכי משכחת ליה?
 ד. אמר רב פפא: כשאבוקה כנגדו.
 ה. מכלל דרבנן דפליגי עליה שרו אפילו כשאבוקה כנגדו! אלא עצים דאיסורא לרבנן היכי משכחת לה?
 ו. אמר רב אמי בר חמא: בשרשיפא.

הנאה מעצי איסור

אמורא א	אמורא ב	
גחלים עוממות	דברי הכל מותר	דברי הכל מותר
גחלים לוחשות	רבי אוסר	דברי הכל מותר
אבוקה כנגדו	דברי הכל אסור	רבי אוסר
שרשיפא	[דברי הכל אסור]	דברי הכל אסור

שלוש השורות העליונות עוסקות בתנור שהוסק בעצי איסור וקודם שהוצן נאפתה בו פת. בברייטא שבסעיף א מבואר שבאופן מסוים נחלקו רבי ורבנן, אך בגחלים לכו"ע מותר. עוד מניחה הסוגיא שיש מקרה שלישי ובו כו"ע מודים שאסור בהנאה [ראה פנ"י שכוונת הגמרא למשנה בע"ז, מט ע"ב, שהנוטל עצים מאשרה אסורים בהנאה]. אם כן צריכה הגמרא לפרנס שלושה דינים: לכו"ע מותר; מחלוקת רבי ורבנן; לכו"ע אסור. בהצבת שלושת הדינים הללו נחלקו אמוראים:

לפי אמורא [א] רק בגחלים עוממות לכו"ע מותר. על אמורא זו הגמרא לא ממשיכה לדון, שכן לשיטתו ניתן לומר בפשטות, שבגחלים לוחשות נחלקו התנאים, ובאבוקה כנגדו כו"ע מודים שאסור. כך פרנסנו את שלושת הדינים מבלי צורך להזדקק לשורה התחתונה, שאינה עוסקת כלל בהנאה ע"י אפית פת, אלא בהנאה מהעצים עצמם ע"י הפיכתם לשרפרף. [שורה אחרונה זו כתבתנו בסוגריים מרובעות משום שאינה מפורשת בסוגיא לשיטה זו]
 לפי אמורא [ב] גם בגחלים לוחשות לכו"ע מותר. לשיטה זו הגמרא מוכרחה להעמיד את המחלוקת התנאים באבוקה כנגדו, ואם כן יש גם הכרח לומר, שחכמים מודים רק בשורה התחתונה, בשרשיפא.

[ראה מבנה דומה, לעיל, מסכת שבת סימן א]